

Gedragprotocol

"de Kanjermethode"

Kbs St. Joseph

Inhoud

Visie en doelstelling	4
Het kader van waaruit het kanjerprotocol opgesteld is.	4
- De sociaal emotionele ontwikkelingstaken	4
- Sociale en emotionele vaardigheden	5
- De Kanjerdoelen	6
- De belangrijkste principes waar de methode op is gebaseerd zijn	6
- De Kanjerkleuren/typeringen	6
- De thema's van Kanjer	8
- Ouderbetrokkenheid	11
- Professionalisering van de Kanjerleerkrachten	11
Zorgstappenschema	12
Gedragscategorieën	14
Overdrachtsprocedure bij een leerling met gedragsproblematiek	15
Incidentenregistratie	16

Bijlagen; digitaal te vinden in archief-taakgroepen-focus rood-gedragsprotocol.

- 1 Gedragsregistratie
- 2 Gedragscode voor alle bij INOS betrokken personen
- 3 Protocol Time-out, Schorsing en Verwijdering van leerlingen
- 4 Internetprotocol
- 5 Pestprotocol
- 6 GGD seksueel gedrag
- 7 GGD Specifieke signalen
- 8 GGD Vertel's kaart
- 9 Schoolregels en Protocollen
- 10 10 gouden regels vanuit het kanjerprotocol voor de leerlingen.
- 11 Categorieën slachtoffers en Categorieën daders
- 12 Format persoonlijk kanjeractieplan (pap)
- 13 Meldcode Huiselijk geweld
- 14 Wetenschappelijke en theoretische achtergrondinformatie.

Wat is agressie en hoe ga je ermee om?
Standaard procedure om een escalatie te voorkomen
Stoornissen en agressie
Risicofactoren voor agressief gedrag
Straffen en belonen
Straatcultuur

Visie en doelstelling

In de visie van de Kbs St. Joseph staat dat wij het belangrijk vinden om op school een pedagogisch klimaat te scheppen waarin kinderen zich veilig en geaccepteerd voelen en waarin teamleden, ouders en kinderen respectvol met elkaar omgaan. De school moet een veilige omgeving zijn, waar geen plaats is voor agressie, geweld, discriminatie, intimidatie, vandalisme of diefstal. Dit willen we bereiken met het inzetten van duidelijke regels en afspraken en een helder beleid ten aanzien van ongewenst gedrag en dit willen we bereiken door het structureel aanleren van gewenst gedrag. In dit kanjerprotocol geeft de Kbs St. Joseph aan welke kanjerregels er op school gelden.

Het kader van waaruit het Kanjerprotocol opgesteld is.

De sociaal- emotionele ontwikkelingstaken.

Op school leren we rekenen, taal, geschiedenis, aardrijkskunde etc. Ook leren we sociaal- emotionele vaardigheden. Deze zijn onder meer:

- Vriendschappen sluiten.
- Samenwerken en samen spelen.
- Een ander helpen.
- Ruzies oplossen.
- Aansluiting vinden bij de groep.
- Gevoelens uiten en benoemen.

Juist op school vinden we ook heel veel verschillen. Verschillen in karakter, in leerprestaties, in uiterlijk en in gedragingen. Toch willen we allemaal met plezier naar school gaan, of om te leren of om te werken. De Kanjermethode helpt ons hierbij.

De Kanjerregels zijn (positief vertaald):

- We vertrouwen elkaar.
- We helpen elkaar.
- We werken samen.
- We hebben plezier.
- We doen mee.

Deze regels hebben alles te maken met recht doen aan jezelf en aan anderen en helpen ons in de ontwikkeling van kind tot actief burger door:

- Ons betrokken te voelen bij de schooltaken en bij anderen (medeleerlingen, leerkrachten, OOP etc.).
- Ons hierin goed te voelen.
- Voldoende initiatief te tonen (met name sociaal).
- Ons flexibel op te stellen juist bij verschillen tussen mensen en in verschillende, wisselende situaties.
- Ons autonoom te kunnen ontwikkelen, bij eigen standpunten te kunnen blijven en groepsdruk te weerstaan.
- Onze gevoelens adequaat te uiten, dus we kunnen onze impulsen beheersen.

- Ons in te kunnen leven in de gevoelens van anderen en hier rekening mee houden.

Kortom: we nemen afstand van de straatcultuur en gaan voor wederzijds respect.

Sociale en emotionele vaardigheden.

Ik en de anderen

- Zelfbeeld/zelfvertrouwen: kunnen zeggen wat je ervaart, voelt, weet, kunt en wilt en waaraan je twijfelt.
- Invoelen: in staat zijn te letten op wat anderen vinden, voelen, weten, kunnen en willen.
- Grenzen stellen: jezelf serieus kunnen nemen en aangeven wat je we /niet wilt.
- Respecteren: anderen kunnen accepteren en respecteren.

Samen leven

- Bewust kiezen: kunnen nadenken over wat je kan en wilt kiezen en de gevolgen daarvan overzien.
- Dialoog en conflict: kunnen omgaan met verschillen en in staat zijn samen te leven.
- Feedback: kunnen omgaan met complimenten en kritiek (geven en ontvangen).
- 'Sorry' zeggen: een stap terug kunnen doen en 'sorry' kunnen zeggen als je te ver gaat.

Het Kanjerprotocol is er om de Kanjerregels te leren toepassen op school. De Kanjer dient als een leefwijze, NIET als lesjes. Toch verdient het aanbeveling om in alle leerjaren de Kanjermethode in te roosteren. Vakken als gym en taal kunnen ook gedeeltelijk hiervoor worden ingezet.

Alleen zo raken leerkrachten vertrouwd en leren ze transfer te maken ook naar situaties buiten de Kanjerlessen om (denk hierbij aan het leren aan te spreken op de Kanjermanier in de gang, op het plein etc.). In het naleven van het Kanjerprotocol spreken we het vertrouwen uit dat de regels geïnternaliseerd worden. Dit betekent dat we de thema's (zie vanaf pagina 8) gebruiken als een middel om de sociaal emotionele ontwikkeling te stimuleren en waarbij de nadruk moet liggen op het hanteren van de Kanjertaal.

De thema's worden besproken tijdens ingeroosterde momenten. Ook doen we dit in situaties buiten het rooster om, zodat de Kanjertaal expliciet wordt gebruikt om de Kanjermethode als leefwijze te hanteren.

De ingeroosterde tijden per week zien er voor de groepen als volgt uit:

Groepen 1 t/m 4 30 min

Groepen 5-6 -7-8 30/45 min.

Bepaalde onderdelen uit de Kanjerlessen worden tijdens gym, taal en dramagegeven.

Toch zullen er zich altijd situaties voordoen waarin sommige regels overtreden worden. Wanneer dit soort overtredingen niet meer op de Kanjermanier opgelost kunnen worden, wijken we uit naar het zorgstappenschema (zie bladzijde 11) en nemen heel duidelijk stelling tegen ongewenst gedrag. Hiermee krijgt de Kanjerregel "ik help jou" ook duidelijker gestalte.

De leerkracht bespreekt met de leerlingen de Kanjerafspraken en regels in de klas zoals normaal gebruikelijk aan het begin van het schooljaar. Het onderling plagen en pesten wordt hier benoemd en besproken in alle groepen van de school en vanaf groep 3 t/m 8 worden de regels van het Kanjerprotocol expliciet besproken. Indien de leerkracht aanleiding daar toe ziet, besteedt hij of zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgeprek. Met de leerlingen wordt het verschil tussen plagen en pesten besproken en de daarbij behorende emoties.

De Kanjerdoelen:

Met de afspraken, de verhalen, de vertrouwensoefeningen, de tips, de afwisselende werkvormen en het voortdurend een beroep doen op het groepsgevoel, wordt in de Kanjertraining nagestreefd dat kinderen zich kunnen ontwikkelen tot leerlingen die:

- zichzelf kunnen presenteren
- positief denken over zichzelf
- kunnen zeggen: er zijn mensen die van me houden
- kunnen zeggen: niet iedereen is mijn vriend(in) en dat hoort zo
- kunnen luisteren naar kritiek
- in vervelende situaties kunnen vertellen wat hen dwars zit en nadenken over hoe dit te veranderen
- de schouders kunnen ophalen als iemand met opzet blijft pesten
- de juiste maatregelen kunnen nemen als ze worden lastig gevallen

De belangrijkste principes waar de methode op gebaseerd is:

- Leerlingen geven elkaar tips over normaal en acceptabel gedrag.
- Leerlingen nemen van elkaar veel meer aan.
- Leerlingen vergroten zo hun eigen probleemoplossend vermogen en kunnen conflicten hierdoor meer voorkomen of er effectiever mee omgaan.
- Leerlingen maken zich bewust van de gevolgen van hun gedrag en wat dit betekent voor de positie die zij hierdoor innemen in de groep.
- Leerlingen krijgen steeds een kans; we blijven dus niet doorvragen naar het waarom van gedrag maar gaan in op het positieve gewenste gedrag. Leerlingen leren gewenst gedrag te benoemen op concrete gedragingen; dus niet in NIET termen, maar “wat wil je dan wel dat <Naam>. gaat doen?”
- Samen staan we sterk. Iedere leerling binnen de groep heeft ook verantwoordelijkheid t.o.v. de ander; we helpen elkaar.

De Kanjerkleuren/typering:

De Lachaapje /meeloper: Rood (hiervoor geldt de regel: ik lach samen met jou)

- Grapjurk
- Idioot
- Aansteller
- Malloot

Deze denkt niet goed over zichzelf en ook niet over anderen:

- Ik ben niet te vertrouwen.
- Ik vertrouw anderen niet.

- Ik ben niet trots op anderen.
- Ik geef niet om anderen.
- Andere mensen zijn niet belangrijk.
- Ik denk: iedereen moet me aardig vinden.
- Kinderen vinden mij alleen leuk als ik grappig doe.
- Ik vind uitlachen leuk.

Het bange konijntje/zielepiet. Geel (ik kom goed voor mezelf op)

- Bang
- Depressief
- Faalangstig
- Stil/teruggetrokken

Deze denkt slecht over zichzelf en goed over anderen:

- Andere mensen doen alles beter.
- Anderen hebben het gemakkelijker dan ik.
- Andere mensen zijn belangrijker dan ik.
- Ik vind mezelf stom.
- Ik stel niets voor.
- Ik ben nooit trots op mezelf.
- Ik voel me hulpeloos.
- Ik denk dat niemand mij begrijpt.
- Mensen houden niet van mij.
- Niemand vindt mij aardig.
- Ik praat liever niet over mezelf.

De pestvogel/egoïst: Zwart (ik ben gelijkwaardig aan jou)

- Uitdager
- Bedrieger
- Bedreiger
- Aanstichter
- "Leider"

Deze denkt goed over zichzelf (te goed zelfs) maar niet goed over anderen, hij/zij is oppositioneel en narcistisch/egocentrisch/egoïstisch:

- Ik doe maar wat, het maakt toch niets uit.
- Ik ben de belangrijkste.
- Ik ben stoer.
- Ik ben de baas.
- Iedereen kan van mij doodvallen.
- Als je aan mijn spullen komt, doe ik je wat.
- Ik hou van ruzie.
- Ik bepaal zelf wel wat ik wil en wat goed voor me is.

De kanjertijger/kanjer, de 'normale': Wit (ik help jou, ik ben te vertrouwen)

- Zichzelf
- In balans
- Gewoon
- Rustig
- Te vertrouwen

- Verantwoordelijk
- Aanspreekbaar op gedrag

Deze denkt goed over zichzelf en anderen:

- Ik vertrouw anderen.
- Ik ben te vertrouwen.
- Ik zeg wat ik doe en doe wat ik zeg
- Ik praat over mijn gevoelens.
- Ik toon belangstelling.
- Ik help graag.
- Ik doe niet mee aan rottigheid maar zeg wat ik ervan vind.

Het uiteindelijke doel van de Kanjertraining is leerlingen weer te zien in hun oorspronkelijke kwaliteiten die bij de kleuren rood, zwart en geel horen wat zich uiteindelijk vertaalt in 'wit', 'Kanjers' gedrag.

De 10 thema's van Kanjer.

Thema 1. Jezelf voorstellen.

We laten allemaal een indruk achter. De bedoeling van dit thema is dat leerlingen zich op een goede manier voorstellen, rechtop staan, oogcontact kunnen maken en duidelijk praten. Zo stralen ze zelfvertrouwen uit.

Dit thema gaat ook over macht. Met name zwart: doordringend kijken en het bange kind dwingen de ogen neer te slaan; het bange kind dat nauwelijks oogcontact maakt en te zachtjes praat. Beiden laten een indruk achter van respectievelijk macht en onmacht. Vanuit wederzijds respect is het belangrijk voor jezelf op te komen door de wereld in te kijken en duidelijk verstaanbaar te zijn met respect voor de ander.

Thema 2. Complimenten geven en ontvangen.

Vanuit wederzijds respect willen we leerlingen leren goed over zichzelf te kunnen denken door complimenten te leren ontvangen, alsook een ander een goed gevoel te geven door te complimenteren. De complimenten gaan dan niet alleen over het uiterlijk of over wat je aan hebt, maar over die dingen die je doet en die de ander een goed gevoel geven.

Thema 3. Gevoelens (h)erkennen en uiten.

Eén van de ontwikkeltaken op het gebied van sociaal- emotionele ontwikkeling is gevoelens te (h)erkennen en adequaat te uiten. Alleen zo kun je leren rekening te houden met elkaar en goed te zijn voor jezelf. Het opkroppen van emoties, het te explosief reageren, voor jezelf geen ruimte innemen; het leidt tot stress en onbegrip. Het praten over emoties is niet voor iedereen even gemakkelijk. Binnen dit thema leren kinderen van elkaar en van zichzelf wat hen boos, bang, verdrietig of juist blij maakt. Zo willen we zowel werken aan impulsbeheersing als inlevingsvermogen, en kunnen we rekening houden met elkaar.

Thema 4. Leren nee te zeggen.

Vanuit de straatcultuur vinden gedragingen plaats waar we elkaar mee kunnen kwetsen. Vanuit wederzijds respect leren we voor ons zelf op te komen, we doen niet mee aan rottigheid, we leren nee hiertegen te zeggen. We hebben het met elkaar over normen en waarden en leren onze grenzen te bewaken.

We vragen respectvol om te stoppen met ongewenst gedrag. Per klas kunnen hier specifieke voorbeelden gegeven worden met betrekking tot straatcultuur en wederzijds respect. Waar willen wij als groep nee tegen zeggen? En hoe gaan we elkaar hierin helpen?

We leren de kinderen wat de gevolgen zijn van het 'benzine' geven aan de motor. Zo krijgen ze inzicht in hoe bepaalde gedragingen juist in stand worden gehouden dan wel stoppen omdat er geen reactie meer op volgt.

Thema 5. Belangstelling tonen.

Om elkaar vanuit wederzijds respect te leren kennen, leren kinderen te luisteren naar elkaar, vragen te stellen waardoor er meer begrip ontstaat voor verschillen.

We kunnen geen rekening houden met elkaar wanneer we niet weten hoe de ander zich voelt. Onbekend maakt onbemind. Binnen dit thema werken we aan een respectvolle luisterhouding met als doel elkaar te kunnen begrijpen (ook al zijn we het niet met elkaar eens). Voor kinderen is het belangrijk dat zij ervaren hoe het is als er echt naar hen wordt geluisterd, dit leidt tot gevoelens van autonomie.

Thema 6. Samenwerking.

Leren samen te spelen, leren samen te werken, leren elkaar te vertrouwen.

De Kanjerregel: we helpen elkaar, speelt hierin een belangrijke rol.

Het kunnen en mogen helpen, het geholpen worden, zijn belangrijke sociaal-emotionele vaardigheden waaruit respect voor elkaar blijkt.

Vertel nadrukkelijk bij alle oefeningen dat iedereen zijn best moet doen de opdrachten goed uit te voeren en zich niet aan te stellen als een aapje, konijntje of pestvogel. Met andere woorden: we moeten allemaal te vertrouwen zijn want anders is er geen veilig gevoel. Blijf hier als leerkracht heel erg alert op en spring er eventueel direct op in. Stel dit ongewenste gedrag meteen aan de orde, ga verder met de oefening met de leerlingen die wel serieus bezig zijn.

Natuurlijk mag er gelachen en plezier gemaakt worden, mits de opdracht serieus wordt genomen. Aapjes worden aangesproken op hun gelach en plezier omdat onderliggend de taak niet serieus genomen wordt.

Er zijn behoorlijk veel kinderen die zich niet kunnen richten op de ander en vooral met zichzelf bezig zijn. Ze zijn zo met zichzelf bezig dat het hen ontgaat wat de ander doet. Zij dienen te leren verantwoordelijkheid op zich te nemen en te dragen.

Onbetrouwbaar gedrag roept wantrouwen op, vandaar dat tijdens de oefeningen hier veel aandacht aan wordt besteed.

Thema 7. Vriendschap en kritiek.

De meeste kinderen zijn van mening dat je met een goede vriend of vriendin best van mening kunt verschillen. Je helpt elkaar als dat mogelijk is, maar soms kan dat niet. Echt goede vrienden maken elkaar niet bang, lachen elkaar niet uit, vertrouwen elkaar en zijn eerlijk tegen elkaar. Een slechte vriend laat jou in de steek, is niet te

vertrouwen, lacht je uit, bedreigt je en vraagt jouw hulp om er zelf beter van te worden of om rottigheid uit te halen en stoer te doen.

We bespreken met elkaar wat echte vrienden doen, hoe vriendschap ontstaat en wat je ervoor moet doen om de vriendschap te behouden.

We leren de kinderen elkaar tips te geven wanneer ze toch kritiek op elkaar hebben.

We buigen kritiek om tot een wens en gaan vanuit positief gesteld gedrag elkaar helpen.

Binnen de Kanjermethode is het belangrijk elkaar te vertellen wat we wel kunnen doen, hoe we respectvol met elkaar willen omgaan. We nemen duidelijk stelling tegen de straatcultuur. (leren hier nee tegen te zeggen, thema 4).

Echte vrienden geven om elkaar.

Thema 8. Met kritiek omgaan.

Binnen dit thema is het belangrijk de kinderen te leren hoe ze van kritiek een wens kunnen maken, zodat de ander tips krijgt in plaats van een trap. Door de wens te ontvangen en te horen hoe je je beter kunt gedragen, maakt dat je met respect tegemoet komt aan de ander. Kritiek uiten of / een wens geven heeft alles te maken met de Kanjerregel: we helpen elkaar. Dit leren te ontvangen is een uiting van wederzijds respect. Beide partijen groeien hiervan.

Thema 9. Het is goed dat ik er ben.

Weten en voelen dat je er toe doet, dat er mensen zijn die om je geven, je telt mee.

Je wordt gezien en gehoord. Ik ben te vertrouwen, ik help, ik werk samen, ik ben trots op wat ik doe.

Binnen dit thema werken we aan gevoelens van autonomie, van trots kunnen zijn op jezelf en op wat je doet en wat dit betekent voor anderen.

Thema 10. Subthema's.

Geen afsluiting, wel een viering!! Een continue lijn Kanjer binnen de school, in de groep, op het plein, in de gang, etc. Een borging en implementatie van het Kanjeren.

Ouderbetrokkenheid.

Ouderbetrokkenheid geven wij mede gestalte door:

1 x per jaar tijdens informatieavond ouders te informeren

1 x per 4 jaar worden ouders over de Kanjermethode geïnformeerd door een externe Kanjertrainer.

Bij nieuwe ontwikkelingen worden de ouders geïnformeerd via de Josephapp.

Wanneer het de kinderen niet lukt om zich aan de Kanjerregels te houden, worden ouders hierbij betrokken. In het kader van de Kanjerregel wij helpen elkaar.

Vanuit ons aannamebeleid kiezen ouders bewust voor Kbs St. Joseph als zijnde Kanjerschool en ouders onderschrijven hiermee de Kanjerregels.

Professionalisering van de kanjerleerkrachten.

Minimaal 1x per schooljaar wordt er met de leerkracht tijdens het voortgangsgesprek gesproken over de Kanjervorderingen. Dit betekent dat behoefte kenbaar wordt gemaakt op het gebied van Kanjervaardigheden en nascholing. Nieuwe leerkrachten wordt standaard Kanjertraining aangeboden.

Kanjercoördinatoren.

Zij spelen een belangrijke rol bij de implementatie en borgen van de Kanjermethode.

Te weten:

- Het enthousiasmeren van het team.
- Samen met de externe kanjertrainer bespreken van casuïstiek.
- Het team op de hoogte houden van de nieuwste kanjerontwikkelingen.
- Als aanspreekpunt fungeren voor de teamleden.
- Contactpersoon naar de externe kanjertrainer.

Zorgstappenschema gedrag

In het schema zorgstappen staan alle zorgstappen beschreven wanneer een leerling gedragsmatig opvalt en in aanmerking komt voor verdere ondersteuning. Op de volgende twee pagina's staat het schema waarin alle zorgstappen worden beschreven die moeten worden ondernomen wanneer een leerling gedragsmatig opvalt. De leerkracht kan instappen op het niveau waarin het gedrag dat het kind laat zien valt. Hij/zij weet nu precies wat te doen en wie daarbij ingeschakeld kan worden.

				groepsniveau			bovenschools					
Zorg-niveau	Zorg-niveau	zorgstap	activiteit	LK	Col	Oud	GS	CC	IB/IZT	Ext Des	Dir	Gedragcode
Algemene zorg (I)		Begeleiding: <ul style="list-style-type: none"> • preventief • normale begeleiding • extra begeleiding 	<ul style="list-style-type: none"> • Interactie • Observatie • Reflectie • Gebruik van Kanjertaal 	X								Cat. 1
		Inoefenen	<ul style="list-style-type: none"> • Kanjertraining • geleide inoefening 	X								
		Observatie	<ul style="list-style-type: none"> • mondeling <ul style="list-style-type: none"> ◦ oplossingsgerichte gesprekken • schriftelijk/digitaal 2x per jaar <ul style="list-style-type: none"> ◦ lvs systeem Kanvas ◦ Kijk ◦ sociogram Parnassys 2x per jaar ◦ 3 x per jaar Pest enquête 5 t/m 8 ◦ INOS PO vensters 1x per jaar 	X								
	1	Signaleren	<ul style="list-style-type: none"> • uitslag lvs, Kijk, Kanvas, sociogram, pest enquête en PO Vensters • observatie 	X	(X)	(X)						
Extra zorg (II)	2	Informatie verzamelen (beperkt)	<ul style="list-style-type: none"> • Observatie (gebruik vragenlijsten orthotheek) • Intensiveren van de oplossingsgericht gesprek met leerling en zijn ouders. (wekelijks) <ul style="list-style-type: none"> ◦ wat gaat er wel goed ◦ welke vaardigheden past de leerling dan toe ◦ welk stapje vooruit wil de leerling maken • informatie collega's, ouders, vorige school, voorschools • informatie orthotheek 	X	X	X						Cat. 2
	3	Klein handelingsplan (HP) opstellen (eventueel KOT light en Kids' Skills light)	<ul style="list-style-type: none"> • HP opstellen in Parnassys • HP communiceren met ouders 	X		X	x					
	4	Uitvoeren klein HP in de groep (max. 6 weken)	<ul style="list-style-type: none"> • extra begeleiding • geleide inoefening • overleg 	X								
		Evalueren klein HP		X			X					
		Voldoende resultaat of bij vooruitgang klein HP	geen extra activiteiten meer of doorgaan met wat werkt	X		X						

	5	Onvoldoende resultaat bij klein HP	<ul style="list-style-type: none"> ouders deelgenoot maken van ervaringen en inlichten over de volgende stap(pen) gesprek om tot groeidocument te komen 	X		X						
				groepsniveau			bovenschools					
Zorg-niveau	Zorg-niveau	zorgstap	activiteit	LK	Col	Oud	GS	CC	IB/IZT	Ext. Des	Dir.	Gedrags code
Speciale zorg (III)	6	Informatie verzamelen (uitgebreid)	<ul style="list-style-type: none"> informeel <ul style="list-style-type: none"> observeren anamnesegegesprek/huisbezoek informatieve vragen aan GS formeel <ul style="list-style-type: none"> uitgebreid diagnostisch onderzoek extra vragenlijsten extern raadplegen interne deskundige raadplegen externe deskundige 	X		X	X					Cat. 3
	7+8	Opstellen groot handelingsplan (Kids' Skills en KOT)	<ul style="list-style-type: none"> extern vaststellen diagnose invullen en opstellen groot HP <ul style="list-style-type: none"> wat: hulpvraag formuleren waarmee: hulpmiddelen/materialen zoeken wie: welke personen helpen mee bij het uitvoeren waar: in de groep, apart of extern wanneer: welke dag(en), hoe lang hoe: bv welke werkvormen 	X		X	X		X	X	X	
		Uitvoeren groot HP	<ul style="list-style-type: none"> uitvoeren groot HP 	X			X					
Spec. zorg (III)	9	Evaluëren groot HP	overleg	X		X	X		X	X	X	Cat. 4
Spec. zorg (IV)		Voldoende resultaat of bij vooruitgang groot HP (leerling blijft zorgniveau III)	herhaling van stap 6-7-8-9	X		X			X	X		
		Onvoldoende resultaat bij groot HP	<ul style="list-style-type: none"> aanmelden bij Reg. Samenwerkingsverband t.b.v. ambulante begeleiding aanmelden bij Reg. Samenwerkingsverband t.b.v. plaatsing SBO 	X		X			X	X	X	
Zeër spec. zorg (V)	10		<ul style="list-style-type: none"> De leerling is geplaatst op een school voor SBO of een SO opstarten van de verwijderingsprocedure 	X		X			X	X	X	Cat. 5

lk=leerkracht; col=collega; oud.= ouders; gs = gedragspecialist (collega); CC= collegiale consultatiegever; izt = intern zorgteam; ext. desk = externe deskundige

Gedragsschema en consequenties

In dit schema kun je de meest voorkomende grensoverschrijdende gedragingen terug vinden. Het gedrag is gekoppeld aan een niveau, dat niveau vind je weer terug in het zorgstappenschema. Bij ieder niveau past ook een consequentie. Op deze manier werken we als team eenduidig.

Bij een overtreding is de standaard procedure:

1. Bij de eerste overtreding; de leerling waarschuwen en in gesprek gaan, laten zien/uitleggen wat het gewenste gedrag is. Dit eventueel herhalen. Vul het incidentenregistratie formulier in en sla dit op in ParnasSys.
2. Bij de tweede overtreding; de leerling straffen volgens de consequentie in het gedragsschema. Weer laten zien/uitleggen wat het gewenste gedrag is. Vul het incidentenregistratie formulier in en sla dit op in ParnasSys.
3. Bij de derde overtreding; de ouders inschakelen en duidelijk maken dat de grens is bereikt. Vul het incidentenregistratie formulier in en sla dit op in ParnasSys.
4. Bij een volgende overtreding; het zorgstappenschema opstarten. Vul het incidentenregistratie formulier in en sla dit op in ParnasSys.

Indien ouders of andere bezoekers zich schuldig maken aan agressief gedrag (verbaal of fysiek), geweld, vandalisme, diefstal, discriminatie of intimidatie, zal hen door de directie de toegang tot de school ontzegt worden. Hetgeen kan leiden tot verwijdering van de leerling. Gehandeld zal worden volgens de richtlijnen van INOS.

Bij diefstal zal altijd aangifte worden gedaan bij de politie.

Grensoverschrijdende gedragingen in niveaus:

I Incidentele overtredingen

II Aaneenschakeling van incidentele overtredingen of ernstiger misdragingen

III Voortdurende van overtredingen als onder I en II of ernstiger misdragingen

IV Structureel onaangepast gedrag

V Structureel onaangepast gedrag waar door de school geen of onvoldoende invloed (meer) op uitgeoefend kan worden om gedragsverandering te bewerkstelligen

Overdrachtsprocedure bij een leerling met gedragsproblematiek

Als bij de overdracht naar een volgend leerjaar bekend is van een leerling dat er sprake is van gedragsproblematiek en/of als deze leerling in zorgfase II zit, dan wordt onderstaande procedure gevolgd. Op deze manier kan meteen voortgebouwd worden op de gewenste ondersteuning van de desbetreffende leerling.

- De toeleverende leerkracht plant met de ontvangende leerkracht een overdrachtsgesprek toegespitst op het gedrag en aanpak van de leerling;
- De ontvangende leerkracht gaat ter observatie vóór de vakantie in de groep van de toeleverende leerkracht kijken.
- De ontvangende leerkracht plant een gesprek met de ouders van het kind. Bespreek wat bij hen thuis een goede aanpak is m.b.t. de omgang met het kind. Bespreek ook wat thuis juist averechts werkt in de aanpak.
- De ontvangende leerkracht plant een gesprek met de ambulante begeleider als het kind deze heeft.
- De leerkracht verdiept zich in de theorie als er sprake is van een stoornis, ook als deze nog niet is gediagnosticeerd, maar er wel een vermoeden is. De gedragspecialist kan je hierbij helpen.
- Richt je klas zoveel mogelijk in naar de behoeften van de leerling(en). Materialen die bij de behoeften van het kind passen worden opgezocht en liggen de eerste dag voor de leerling klaar. Neem de ingezette materialen over van de toeleverende leerkracht.
- De leerkracht heeft de handelingsplannen, het groeidocument, en het leerlingdossier van tevoren goed doorgelezen, zodat het zorgtraject meteen gecontinueerd kan worden.

Wanneer gedragsproblematiek het werken en welzijn in de groep negatief beïnvloedt, zorgt de school dat de leerkracht en/of groep begeleid wordt door collegiale consultant van het SBO. Dit altijd in overleg met de leerkracht en MT.

Incidentenregistratie.

Een incident is *'opzettelijk agressief of antisociaal handelen dat door schoolregels of wetgeving verboden is'*.

Een veilige school is een randvoorwaarde voor kwalitatief goed onderwijs. Incidentenregistratie is een belangrijk instrument in het gehele veiligheidsbeleid. Op basis van incidentenregistratie zijn trends te ontdekken in de incidenten die op scholen gebeuren. Het geeft een duidelijker beeld van de feitelijke veiligheid in school. Wanneer op een school trends inzichtelijk zijn, kunnen gerichte maatregelen getroffen worden om het aantal incidenten af te laten nemen en de veiligheid te vergroten.

De kennis die incidentenregistratie oplevert heeft als doel om scholen bewust(-er) met veiligheid om te laten gaan.

In de bijlage vind je het incidentenregistratieformulier. Leerkrachten vullen dit digitaal in en slaan het op als bestand in ParnasSys bij de leerling. De geprinte versie wordt verzameld in de map ongevallen/incidentenregistratie onder de balie bij de hoofdingang. Directie en interne begeleider zullen eens per trimester deze formulieren doornemen in het intern zorgteam.